

Badator sagardo-festa!

Asteazkenean, **La Oreja de Van Gogh**-eko lagunei 14. kupela zabalduko diete Petritegin, ohitura den bezala

Urtarrilaren 16a egun seinalatua izango da, baina baita 28a ere. Orduan hasiko da lanean **Fraisoroko dastatzaile taldea**

Litekeena gure **Moko** sagar-mota eder galant hori Asturiastik ekarritakoa izatea

Sagardo-denboraldia inauguratzeko ospakizun bat baino gehiago izaten dira, eta horietan oihartzunik handiena Astigarragoak izaten du. Jakinekoea da aurten **La Oreja de Van Gogh** taldeak esango dituela «Gure sagardo berria» hitz erritua.

Batzuk, beharbada, harritu egingo ziren zertxobait. Nolatan talde hau?, pentsatuko zuten, jende horrek sagardoarekin ezer ikustekorik ez duela iritzita. Egia esateko, sagardoaren pregoilari izateko ez da sagardoarekiko lotura berezirik eskatzen. Baldintza bakarra: ospetsua izatea. Eta, izendapen honen bidez, nik inpresioa daukat «publiko berri baten-gana» iritsiko dela txotx-festaren oihartzuna.

Hemen denak ari dira ahalik eta urrutien iritsi nahian. Urtero txotx-festa handi hau antolatzen duenak ere, **Sagardoetxeak**, urrutiko oihartzuna lortu nahi du. Galdetu diet bisitarien jatorriaz, eta datu hauek eman: iazko bisitariak, guztira, 10.000; Euskal Herritik, %64 (Gipuzkoa %66, Bizkaia %12, Iparralde %12, Araba %7 eta Nafarroa %3); Espainiatik, %17 (Katalunia %48, Madril %31, Aragoi %12, Kantabria %3, Galizia %2, Eriroa %1 eta %3 besteak); Europatik %14; Amerikatik, %4; beste tokietatik, %1..

Petritegiko kupel kuttuna

La Oreja de Van Gogh-eko kideek **Petritegi** sagardotegian esango dute zorioneko esaldia. Eta, zehazkiago, 14. kupelaren ondoan. Hango kupelek mendi-izena dute, eta hamalagarren hori **Menditxo** izenaz bataiatu zuten bere garaian. Sagardotegitik gertu dagoen muino bati esan ohi diote Menditxo, eta badira askoz txinparta gehiagoko izenak; adibidez, Aizkorri. Baina urtero Menditxo ondoan egiten dute ospetsuek lehen dastaketa ofiziala.

1994an hasi zen ospakizun hau egiten. Hogeitau urte honetan, ia-ia beti Petritegin egin da lehen dastaketa hori, eta bi urtetan, berriaz, **Bereziartuan**. 250 lagun bildu ohi dira bertara. «Zer moduz moldatzen zarete hainbeste bezerorekin?», galdetu diot Petritegiko **Ainara Otañori**, inozoa ni.

Beti dago irteeraren bat. Lazkaon da. Egin zuten bidegorria, etxe hori ez zuten bertan gizon batek tailerra zeukalako. Hark erretiroa hartu zuen, etxeak jarraitzen eta ondoren artista (anonimo) bat azaldu zen egoera 'konpontzera'. :: OLATZ BARRIO

«Ohituta gaude. Askotan izaten ditugu horrelako jendetzak. Laster kontzertua izango dugu **El Columpio Asesino**-rena», esan dit. Bihar izango da musika-emanaldi hori, eta autobusak jarriko dira Donostiako Ar-tzai Onaren katedral ondoan joan-etorria egiteko.

Dastatzaile talde ofiziala

Urtarrilaren 16a egun handia izango da. Baina 28a ere apuntatu beharrekoa dugu. Orduan bilduko baita, lehenbiziko aldiz, **Fraisoroko dastatzaile-taldea**.

Jakina denez, halako Dastatzaile Talde Ofizial bat osatu nahian dabil Fraisoroko Laborategia. Benetako adituek osatutako taldea nahi luke Foru Aldundiaren laborategi horrek, eta horretarako, jakina, ikastaroak egin beharko ditu. 65 lagunek azaldu dute horko kide izateko interesa —erdiak baino gehiago sagardogileak, eta zenbait sagardotegitatik bi edo hiru lagun— eta denei emango zaie prestaketa-ikastaroa. Hogeitau lagunek jaso dute jadanik ikastaro hori, eta hilaren 28an egingo dituzte lehenbiziko dastaketak. Hasten diren guztiak ez dira gero Talde Ofizialeko kide izango. Ba-tzuk bidean geldituko dira. «Nahi dugu dastatzaile-taldeak orkestra baten moduan funtzionatzea; alegia, irizpide batzuen barruan beti, arrasto barruan, nolabait esateko; beraz, asko aldentzen diren lagunak taldetik aparte galdi-

tuko dira», adierazi dit **Domingo Merinok**, laborategiko zuzendariak. Merinorekin batera, Fraisoroko **Agurtzane Andueza** ari da ekimena koordinatzen.

Izena eman duten 65 lagun horietatik, 40 bat lagunek osatuko dute azkenean Talde Ofiziala. Sagardogileek benetako interesa agertu dute, eta prest daude noiznahi beren lagin 'onenak' bidaltzeko, dastatzaileon oniritzia jasotzeko. Dastatzaileok ez dute, nolabait esateko, «diploma orokorrik» emango; hots, bidali zaie botila horren lotearen kalitatea ziurtatu dute soilik. Esan bezala, jakintsuok 28an zabalduko dituzte lehenbiziko botilak.

Moko sagarraren jatorriaren bila

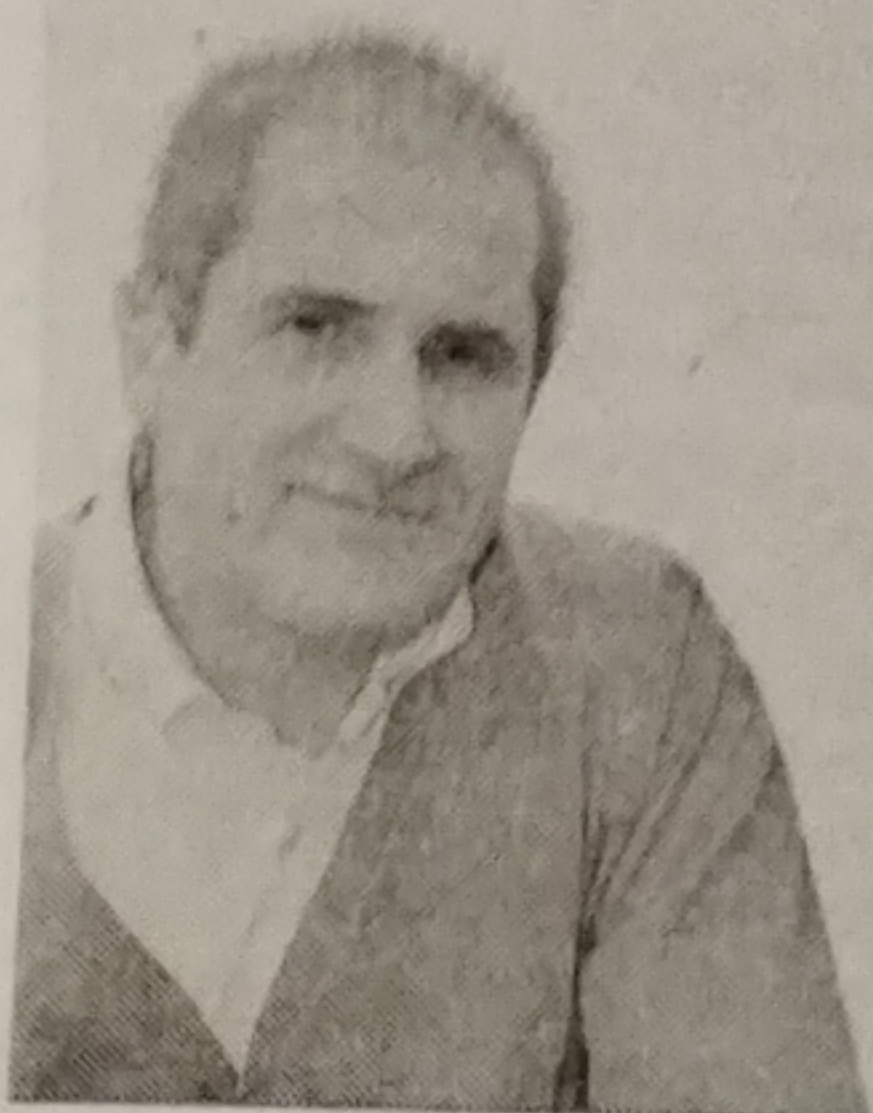
Aspaldi honetan asko abo-natzen ari dira Moko sagarra. Hura bezalakorik ez omen dago polifenol eta azidotasun aldetik. «Gatza bezalakoa da: nahasketa guztietan komenigarria», esan zidan behin **Domingo Arina** enologoak. Baina kontatzeke dago sagar-mota honen historia, eta hemen saiatuko naiz historia-izpi batzuk behintzat ematen.

1982an, Foru Aldundiko **Iñaki Larrañaga** hasi zen Berriko eta Donostialdeko baserrietan galdezka. Nahi zituen ezagutu baserriar eta sagardogileen gustuko sagar-motak. Eta etxe haie-tan mentuak lortu zituen, gero Hondarribiko Zubietan etxaldean sagasti erreferentziazkoa osatzeko. Moko

motaren mentuak lortu zituen, Hondarribiko Iparragirreko **Antoni Eguzkizak** emandakoa. Gaur egungo sagardotegien elkarteak **Arantza** lehendakariaren auzokian, «1994an, Domingo Merino analizatu egin zuen. Orduan ren muztioa eta haren gelditu zen. Orduan batzuk eginak zituzten, baina Moko sagar-tutu gabe zegoen. Hala, bola besterik ez baita mota horretakoa», esan dit Larrañagak. «Hiru sun bereziko sagarra ikusita, segituan hasi arbola berriak txertatu. Eta 1995-1996an sagar genituen lehenbiziko botila.

Urnietako Eula sagardotegiko **Isidro Iguaranek** esan du gantza ere kontuan hartu beharrekoa da. «Gure sagarra, Moko hori, aitzak Iguaranek] ekarri zuen in 61 urte dira sagardotu zuela. Diputazioak nanin zeukan Lande mintegitik ekarri zuten bolak, baina aitzak ez Moko esaten, Asturiastik, mintegiko arborenak hala esaten zioten turriastik ekarritako ren bat izango zen, noiz Urnietan bada Moko Setien izeneko sagardotegia, Moko baserriar ko Migel Setienek 1982 sortua. Badaezpada, rantz ere deitu egin da. «Ez, sagar-mota hori dauka gurekin zerikioa. Nik orain dela hamabitu urte aditu nuen lehen ko aldiz izen hori», esan **Eugenio Urruzola** Sagarra oraingo nagusiak.

fibargutxi@diario

LAUBIDE

FELIX IBARGUTXI